

Tvangsanbringelser af børn kan i værste fald ligestilles med tortur!

Når et barn anbringes uden for hjemmet enten uden eller med kun begrænset kontakt til sine biologiske forældre er der tale om et overgreb mod barnet, som er direkte skadeligt for barnet. Verdenssundhedsorganisationen WHO angiver direkte anbringelse uden for hjemmet som indeholdende flere psykosociale helbredsrisici.

I WHO's diagnostiske oversigt ICD-10 beskrives under Z61 problemer relateret til negative begivenheder i barndommen. Her anføres blandt andet Z61.1 "Fjernelse fra hjemmet i barndommen", der defineres som: Anbringelse i en plejefamilie, på sygehus eller anden institution, som forårsager psykosocial stress, eller tvangsopdragelse/uddannelse uden for hjemmet gennem en længere periode. Under Z62 anfører WHO andre forhold relateret til opvæksten. Her henviser WHO blandt andet ved Z62.2 til "Institutionel opvækst", der defineres enten som situationer, hvor barnet modtager fælles pleje, og hvor det forældremæssige ansvar væsentligst er overtaget af en institution (skolehjem, børnehjem og tilsvarende), eller som situationer, hvor barnet modtager terapeutisk pleje gennem en længere periode på et hospital, en behandlingsinstitution eller tilsvarende uden daglig tilstedeværelse af mindst en forældre som samlevende med barnet.

Forklaringen bag WHO angivelser af disse risikofaktorer relateret til børns opvækst er, at vi mennesker ikke kan frasige os vor biologiske arv. Alle børn fødes ind i en for dem utryg verden. Trygheden er ikke medfødt, den er noget, det enkelte barn først skal lære. Barnet oplever ligesom vi voksne verden gennem sine sanser. Allerede før fødslen har det lært sin mors dufte og lyde. Efter fødslen vil barnet opleve tryghed gennem disse elementer ved nærhed og nærvær med sin mor. Denne nærhed benytter barnet til at udvikle sin tryghed og gennem trygheden får det overskud til at udvikle og identificere sig selv i forhold til verden ved at det kan rette sit fokus mod sig selv og oplevelse af sig selv. Hvis barnet ikke har den rette nærhed til og nærvær med sin mor bliver dets verden utryg. Barnet bliver dermed nødt til at rettet sit fokus mod verden for at beskytte sig selv. Det bliver kronisk stresset, hvorved det mister sin generelle evne til nærvær, opmærksomhed og fokus. Barnet får ikke mulighed for at udvikle sig selv på den rette måde. Det bliver udviklingsforstyrret med relationelle vanskeligheder og reducerede evner for indlæring.

Selvfølgelig kan et barn også blive omsorgssvigtet og udviklingsforstyrret i opvæksten sammen med sin biologiske mor, hvis moren ikke evner at give sit barn den rette nærhed og nærvær. Det er blot meget sjældent, at en mor udlader at give sit barn nærhed, nærvær og omsorg med overlæg. Har moren kapacitet og vilje til at udvikle sig, vil det derfor altid være i barnets tarv, at støtte barnets udvikling gennem støtte til moren, således den daglige kontakt og nærhed mellem mor og barn bevares. Her er det især vigtigt at bemærke, at jo yngre barnet er, des større betydning har barnet kontakt til moren for barnets udvikling.

Alene i situationer hvor moren enten ikke kan eller vil udvikle sin forståelse for barnets behov bør det kunne overvejes at anbringe barnet uden for hjemmet. Selv i disse tilfælde er det stadig vigtigt at holde for øje, at en anbringelse i sig selv ikke på ingen måde er en problemløsning. Anbringelsen kan i bedste fald udgøre en reduktion af barnets vanskeligheder. Idet de udviklingsmæssige problemer og vanskeligheder, barnets oplever i hjemmet, alene bliver erstattet med andre problemer og vanskeligheder et andet sted.

Vender vi blikket mod barnets forældre og især barnets mor, så er det lige så sikkert, at det er de absolut færreste mødre, der kan frasige sig deres biologiske arv. Enhver mor vil derfor forsvare og beskytte sit barn. Det gælder uanset om moren er løve, svane, hund eller hest. Tages et føl fra sin mor, vil hoppen løbe rastløst og vrinskende frem og tilbage i folden indtil føllet sættes tilbage. På samme måde vil en mor, der oplever sit barn anbragt uden hende udvikle en kronisk stress tilstand med manglende nærvær, et reduceret fokus og en nedsat arbejdsevne. På lidt længere sigt vil hun udvikle de til stresstilstanden hørende følgesygdomme. Det vil samtidig betyde, at hendes vanskeligheder i relation til støtte sit barns udvikling vil forstærket så de let kommer til at fremstå uløselige, hvilket igen er til skade ikke bare for moren, men i særdeleshed også for barnet.

Påtænker vi samtidig, at straffeloven omtaler tortur som en handling, der enten tilføjer en anden person skade på legeme eller helbred eller tilfører en anden person stærk fysisk eller psykisk smerte eller lidelse, så vil en anbringelse af et barn uden for hjemmet i forhold hertil i de fleste tilfælde kunne anses for en udøvelse af tortur. Det gælder såvel over for barnet, der både påføres psykisk lidelse og skade på sit helbred, som det gælder i forhold til moren eller forældrene, der påføres en svær psykiske lidelse.

Anbringelser af børn uden for hjemmet bør derfor begrænses til det absolut minimale. Anbringelsen bør være den absolut sidste udvej.

Med venlig hilsen
Henry Drøscher
Klinisk børnepsykolog
cand. psych.